

Jedność w różnorodności Trójstyku

Jednota v rozmanitosti Trojzemí

Einheit in der Vielfalt im Dreiländereck

PARTNERZY PROJEKTU

Konto: PKO BP Oddział Bogatynia
33 1020 2137 0000 9302 0118 7418
Adres: Bogatyński Ośrodek Kultury
ul. Żołnierzy II AWP 1, 59-920 Bogatynia

Sekretariat: tel. 75 773 25 22
E-mail: sekretariat@bokbogatynia.pl
NIP: 615-18-16-895
Regon: 231063800
www.bokbogatynia.pl

Sprawozdanie z „Kolędy 2020.

Prezentacji grup folklorystycznych – warsztatów kulinarnych – konkursu stołów wigilijnych” realizowanej w ramach polsko-czeskiego projektu „Jedność w różnorodności Trójstyku”

Bogatynia, 25 stycznia 2020 roku

„KOLEDA” to konkurs tradycji i zwyczajów okresu zimowego, które zachowały się wśród potomków powojennych osiedleńców na Dolnym Śląsku. Mieszkańcy wsi w południowo-zachodniej części Dolnego Śląska zachowali do dziś wiele z tradycji, które wywodzą się z przedwojennych miejsc pochodzenia ich rodziców i dziadków. Bogatyńska „Kolęda” jest jedną z nielicznych inicjatyw pokazujących ich różnorodność.

Konkurs stanowi zwyczajowe zakończenie okresu kolędowania i przedstawia stan zachowania tradycji w wioskach, z których przyjeżdżają uczestnicy. Jest to jedna z nielicznych okazji, by zapoznać się z różnorodnością tradycji obecnych w dolnośląskich wioskach.

„KOLEDA” wzmacnia poczucie tożsamości kulturowej mieszkańców Dolnego Śląska, integruje społeczności lokalne wokół wartości kultury tradycyjnej, a także zacieśnia więzy w ramach dobrosąsiedzkiej współpracy transgranicznej.

Tegoroczna „KOLEDA” odbyła się **25 stycznia br.** w Bogatyńskim Ośrodku Kultury i trwała od godz. 9⁰⁰ do 21⁰⁰, a jego program realizowany był w następującym porządku:

CZĘŚĆ I - godz. 9.30 - 12.30

Seminarium tematyczne poświęcone było formom, symbolice i proveniencji elementów obrzędowości związanej z okresem zimowego przesilenia i przeprowadzone zostało przez socjologa i antropologów kultury:

- godz. 9.30 Zbigniew Stańczyk „KULTUROWE KONOTACJE POSTACI ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA”
- godz. 10.15 Ignacy Dumin „MAGICZNE REKWIZYTY ŚWIĘTOWANIA”
- godz. 11.00 Henryk Dumin „SYMBOLIKA ŚWIĄTECZNYCH POTRAW”

CZĘŚĆ II - godz. 12.30 - 21.00

Konkursowe prezentacje autentycznych tradycji w wykonaniu wiejskich zespołów śpiewaczych i obrzędowych z terenu Dolnego Śląska i Górnych Łużyc

- godz. 12.30 Oficjalne i uroczyste otwarcie Przeglądu.

Rozpoczęcie prezentacji konkursowych w ramach poszczególnych kategorii: tradycje zdobienia choinki, tradycje stołu wigilijnego i świątecznego, oracje, pieśni, obrzędy i widowiska.

INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa

Projekt Jedność w różnorodności Trójstyku jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa

Projekt Jednota v rozmanitosti Trojzemí je spolufinancován Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nysa

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jedność w różnorodności Trójstyku

Jednota v rozmanitosti Trojzemí

Einheit in der Vielfalt im Dreiländereck

PARTNERZY PROJEKTU

godz. 19.00 Gościnnie, specjalny występ ZESPOŁU GÓRALI CZADECKICH „DAWIDENKA” z Koźlic, laureat ubiegłorocznego Ogólnopolskiego Konkursu Tradycyjnego Tańca Ludowego w Rzeszowie

Wszystkie prezentacje konkursowe były niezwykle. Bogactwo smaków, kolorów, zapachów, doznań muzycznych i teatralnych. Całe mnóstwo walorów artystycznych, które również znalazły swoje odzwierciedlenie w ocenie jury. Jednakże szczególną i kluczową uwagę Jury przywiązało do wierności przekazu, wzajemnego przenikania się kultur i jego dopuszczalnych granic. Jury oceniało:

- autentyzm prezentacji i ich zgodność z tradycją,
- walory widowiskowe i sugestywność kreacji aktorskich oraz kostiumów,
- zestaw dań, ich formę i smak,
- formę dekoracji choinek.

Jury w składzie:

1. **Henryk Dumin** - przewodniczący
 2. **Zbigniew Stańczyk** - członek
 3. **Ignacy Dumin** - członek
- z honorowym udziałem **Antoniny Kopały** - gastronom,

po zapoznaniu się z prezentacjami 12 zespołów z terenu Dolnego Śląska i Górnych Łużyc w Niemczech, biorąc pod uwagę kryteria regulaminowe, postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia w wyszczególnionych poniżej kategoriach konkursowych:

WARSZTATY KULINARNE - KONKURS STOŁÓ WIGILIJNYCH

Prezentacje dotyczą tradycyjnych potraw spożywanych od dnia Wigilii przez czas Zapustów, aż do dnia Matki Boskiej Gromnicznej (2.II). Charakter sporządzonych potraw powinny odwoływać się do form i receptur charakterystycznych dla regionów pochodzenia wykonawców i ich rodzin - maksymalnie 12 potraw konkursowych. Należy tutaj nawiązywać do najdawniejszych, pamiętanych tradycji, unikać zaś stosowania np. naczyń z tworzyw sztucznych, czy obcych rodzimej tradycji składników potraw.

- Zespołowe nagrody finansowe:

NAGRODY w wysokości po 200,00 zł przyznano:

1. Zespołowi „**PODOLANIE**” z Czerwonej Wody,
który jednocześnie otrzymuje tytuł „**Złoty Smak**” tegorocznego konkursu
2. Zespołowi „**DZIAŁOSZYNIANIE**” z Działoszyna
3. Zespołowi „**JARZĘBINA**” z Skorzenic
4. Góralskiemu Teatrowi Pieśni „**DUNAWIEC**” ze Zbylutowa

INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa

Projekt Jedność w różnorodności Trójstyku jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa

Projekt Jednota v rozmanitosti Trojzemí je spolufinancován Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nysa

EUROREGION
neisse-nisa-nysa

PRĚKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jedność w różnorodności Trójstyku

Jednota v rozmanitosti Trojzemí

Einheit in der Vielfalt im Dreiländereck

PARTNERZY PROJEKTU

NAGRODY w wysokości po 150,00 zł przyznano:

5. Zespołowi „**ROZMARYN**” z Markocic
6. Zespołowi „**GOŚCISZOWIANIE**” z Gościszowa
7. Zespołowi „**JARZĘBINA**” z Zawidowa
8. Zespołowi „**RZAŚINIANKI**” z Rząsin
9. Zespołowi „**CISOWIANKI**” z Henrykowa
10. Zespołowi „**MARYSIEŃKI**” z Radostowa

- Zespołowe nagrody rzeczowe otrzymały gościnnie prezentujące się zespoły z Niemiec za krzewienie własnej kultury i tradycji:
 1. **dfb - Regionalverband Sachsen Ost e.V.**
Frauen-und Familienzentrum Zittau
 2. **Landfrauenkreisverein Görlitz e.V.**
- Indywidualne nagrody rzeczowe przyznane zostały także wyszczególnionym poniżej autorkom potraw wigilijnych i zapustnych o wyjątkowych smakach i tradycjach, sporządzonych według zapamiętanych w gronach rodzinnych przepisów przekazywanych przez pokolenia:

„**PODOLANIE**” z Czerwonej Wody:

- 1.1. Danucie Mączce i Marii Bęćkowskiej za **gołąbki z kaszą i sosem grzybowym**
- 2.2. Halinie Nakoniecznej za **bułki z makiem**

„**DZIAŁOSZYNIANIE**” z Działoszyna:

- 3.1. Wandzie Sieczko za **kisiel owsiany z cebulką**
- 4.2. Irenie Siemiernik za **kapustę z grochem**

„**GOŚCISZOWIANIE**” z Gościszowa:

- 5.1. Teresie Machnio za **zupę grzybową**
- 6.2. Teresie Machnio za **suszone grzyby smażone z cebulą na oleju**

„**CISOWIANKI**” z Henrykowa:

- 7.1. Irenie Woźniak za **zupę grzybową ze śmietanką**

„**ROZMARYN**” z Markocic:

- 8.1. Barbarze Gabryńiewskiej za **kaszę gryczaną z grzybami**

„**MARYSIEŃKI**” z Radostowa:

- 9.1. Bogusławie Szkutnik za **fasolę z kapustą i grzybami**

„**RZAŚINIANKI**” z Rząsin:

- 10.1. Teresie Cierlik za **potrawkę z ryby z warzywami**

„**JARZĘBINA**” ze Skorzenic:

- 11.1. Alicji Zabawie za **kisiel z derenia**

INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa

Projekt Jedność w różnorodności Trójstyku jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa

Projekt Jednota v rozmanitosti Trojzemí je spolufinancován Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nysa

EUROREGION
neisse-nisa-nysa

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jedność w różnorodności Trójstyku

Jednota v rozmanitosti Trojzemí

Einheit in der Vielfalt im Dreiländereck

PARTNERZY PROJEKTU

„JARZĘBINA” z Zawidowa:

12.1. Bożenie Balickiej za **zupę śledziową**

13.2. Józefie Szucińskiej za **makowiec w kształcie gwiazdy**

Góralski Teatr Pieśni „DUNAWIEC” ze Zbylutowa:

14.1. Jadwidze Lipińskiej za **gołąbki z kaszą kukurydzianą**

15.2. Jadwidze Zakaszewskiej za **zupę grzybową**

LANDFRAUENKREISVEREIN Görlitz e.V.

16.1. za **śledzia w sosie śmietanowym**

TRADYCYJNA DEKORACJA DRZEWKA BOŻONARODZENIOWEGO

czyli według najdawniejszych przekazów z użyciem tradycyjnych ozdób np. opłatki, jabłuszka, bibułkowe formy, orzeszki, pierniki, ciasteczka...

SPECJALNĄ NAGRODĘ w wysokości **100,00 zł** za prezentację choinki przybranej zwyczajowymi ozdobami ze słomki i bibulek otrzymał Zespół „**CISOWIANKI**” z Henrykowa

PREZENTACJE GRUP FOLKLORYSTYCZNYCH

Zespoły prezentują tradycyjne widowiska herodowe czyli “Herody” - chodzenie z szopką, gwiazdą, ze zwierzętami żywymi (np. z kozą) lub ich wyobrażeniami (np. z turoniem), wykonują repertuar pieśni kolędowych i pastorałek, a także wygłaszają oracje życzeniowe.

- Indywidualną nagrodę finansową w wysokości **50, 00 zł** za wygłoszenie tradycyjnej oracji życzeniowej otrzymał **Wojciech Omiatacz** z Gościszowa
- Zespołowe nagrody finansowe:

W kategorii widowisk obrzędowych:

I NAGRODĄ w wysokości **250,00 zł** uhonorowano

inscenizację widowiska herodowego w wykonaniu Zespołu „**HERODY**” z Gościszowa

II NAGRODĘ w wysokości **200,00 zł** przyznano

widowisku jasełkowemu w wykonaniu Zespołu „**MARYSIEŃKI**” z Radostowa

W kategorii pieśni kolędowych:

NAGRODY w wysokości po **200,00 zł** przyznano :

1. Góralskiemu Teatrowi Pieśni „**DUNAWIEC**” ze Zbylutowa,
grupa ta za wybitne walory wykonawcze otrzymała dodatkową nagrodę rzeczową ufundowaną przez p. Elżbietę Zakrzewską – Burmistrz Miasta Kowary
2. Zespołowi „**DZIAŁOSZYNIANIE**” z Działoszyna
3. Zespołowi „**ROZMARYN**” z Markocic

INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa

Projekt Jedność w różnorodności Trójstyku jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa

Projekt Jednota v rozmanitosti Trojzemí je spolufinancován Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nysa

EUROREGION
neisse-nisa-nysa

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jedność w różnorodności Trójstyku

Jednota v rozmanitosti Trojzemí

Einheit in der Vielfalt im Dreiländereck

PARTNERZY PROJEKTU

4. Zespołowi „**PODOLANIE**” z Czerwonej Wody
5. Zespołowi „**GOŚCISZOWIANIE**” z Gościszowa
6. Zespołowi „**JARZĘBINA**” z Skorzenic
7. Zespołowi „**CISOWIANKI**” z Henrykowa
8. Zespołowi „**RZAŚINIANKI**” z Rzaśin

WYRÓŻNIENIE w wysokości **100,00 zł** otrzymał Zespół „**JARZĘBINA**” z Zawidowa

W tegorocznej XXVI edycji „**KOLEĘDY**” uczestniczyło dziesięć amatorskich zespołów folklorystycznych z terenu siedmiu dolnośląskich gmin oraz dwa zespoły z przygranicznego obszaru Niemiec.

Z uwagi na wiek większości uczestników jak również zimowy czas realizacji „**KOLEĘDY**” okolicznością, która nas zaskakuje jest nieprzewidziana nieobecność z powodu choroby na co nie mamy wpływu, a i zaradzić temu nam, jako organizatorom nie sposób. I tak podczas tegorocznej edycji „**KOLEĘDY**” mieliśmy przyjemność gościć naszych czeskich Przyjaciół, ale zabrakło nam zespołów z Czech biorących udział w prezentacjach „stołów wigilijnych i zapustnych”. Panie rozchorowały się co wykluczyło ich obecność. Mimo to przebieg „**KOLEĘDY 2020**” nie został zakłócony i zrealizowana została zgodnie z programem.

Każdemu zespołowi wręczono dyplom z życzeniami wszelkiej pomyślności i podziękowaniami za wspólne, bez mała rodzinne spotkanie, niezwykle prezentacje konkursowe, a przede wszystkim współpracę i pomoc w zachowywaniu i utrwalaniu tożsamości kulturowej Dolnego Śląska. Dzieci i młodzież otrzymała słodkie upominki.

Szczególne podziękowania skierowane zostały również do Władz Samorządowych Gminy Bogatynia za to, że „**KOLEĘDA 2020**” ujęta została w ramach polsko – czeskiego projektu „Jedność w różnorodności Trójstyku” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa, co stanowiło znaczne wsparcie finansowe, dzięki któremu razem mogliśmy otoczyć należyłą troską ludowe tradycje w regionie pielęgnując to, co najcenniejsze.

Przegląd jako „Konkurs Tradycji” pomaga utrwalać tradycje pochodzące z różnych regionów dawnej Polski, które przeniesione zostały przez osiedleńców na Dolny Śląsk po 1945 roku. Inicjatywa bogatyńskiego konkursu konsekwentnie realizowana w ciągu minionego czasu jawi się jako tzw. „dobra praktyka” i w pełni wpisuje się w zakres działań związanych z realizacją zaleceń Konwencji UNESCO z 2003 r. w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego ratyfikowanej przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w 2011 roku. Przyczynia się do międzypokoleniowej integracji środowisk lokalnych, o czym świadczy aktywny udział w prezentacjach dzieci i młodzieży.

Walorem spotkania pozostaje również zachowanie zasięgu międzynarodowego poprzez zaproszenie do udziału grup z przygranicznych obszarów Niemiec i Czech. Konkursu wzmacnia

INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa

Projekt *Jedność w różnorodności Trójstyku* jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa

Projekt *Jednota v rozmanitosti Trojzemí* je spolufinancován Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nysa

PRĚKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jedność w różnorodności Trójstyku

Jednota v rozmanitosti Trojzemi

Einheit in der Vielfalt im Dreiländereck

PARTNERZY PROJEKTU

poczucie tożsamości kulturowej mieszkańców Dolnego Śląska, integruje społeczności lokalne wokół wartości kultury tradycyjnej, a także zacieśnia więzy w ramach dobrosąsiedzkiej współpracy transgranicznej. Dziedzictwo kultury tradycyjnej stanowi priorytetową wartość, która wzmacnia porządek społeczny i utrwała proces integracji międzypokoleniowej.

„KOLEDA” to bogactwo i różnorodność form zwyczajów i obrzędów okresu Świąt Bożego Narodzenia oraz czasu Zapaści. Dzięki niej możemy bacznie obserwować ludowe tradycje i otaczać je szczególną ochroną. Póki żyją najstarsi, odwołujemy się do ich pamięci, przypominamy to, co skrywane w zakamarkach ich pamięci, czerpiemy garściami z ich wiedzy i doświadczenia. „KOLEDA” jest swoistym przewodnikiem stanowiącym wyjątkową pomoc w zrozumieniu złożoności kultury Dolnego Śląska. „KOLEDA” to przede wszystkim wiara w siłę tradycji, która sprawiła, że wszyscy uwierzyliśmy w jej czarodziejską moc.

Dzięki „KOLEDZIE” tradycja i jej odległe treści wchodzi w nieustanny dialog z tym, co tu i teraz. Zaś świadomość i zaangażowanie uczestników, zaproszonych gości, organizatorów... sprawia, że jest ona wciąż żywa i dołożymy wszelkich starań aby takową pozostała.

„KOLEDE 2020. Prezentację grup folklorystycznych – warsztaty kulinarne – konkurs stołów wigilijnych” realizowaną w ramach polsko-czeskiego projektu „Jedność w różnorodności Trójstyku” prowadziła Joanna Dumin.

„KOLEDA 2020. Prezentacja grup folklorystycznych - warsztatów kulinarnych - konkursu stołów wigilijnych” zrealizowana została w ramach polsko - czeskiego projektu „Jedność w różnorodności Trójstyku” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

Organizator:

Bogatyński Ośrodek Kultury w Bogatyni

Współorganizatorzy:

Gmina Bogatynia

Powiat Zgorzelecki

GPO Sp. z o.o. w Bogatyni

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bogatyni

Nadleśnictwo Pieńsk - Leśnictwo Bogatynia

Fundatorzy nagród rzeczowych:

Wiktoria Rataj - Radna Rady Powiatu Zgorzeleckiego

Elżbieta Zakrzewska - Burmistrz Miasta Kowary

Dorota Bojakowska - Radna Rady Miejskiej w Bogatyni

Ryszard Włos - Sołtys Działoszyna

Koło Gospodyń Wiejskich „MARKOCICE” w Bogatyni

Sprawozdanie sporządziła:

Monika Gašiorowska
specjalista ds. organizacyjno-administracyjnych
tel. 75 773 25 22 wew. 34, 506 060 556
e-mail: monika.gasiorowska@bokbogatynia.pl

INTERREG V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Fundusz Mikroprojektów Nisa-Nysa

Projekt *Jedność w różnorodności Trójstyku* jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa

Projekt *Jednota v rozmanitosti Trojzemi* je spolufinancován Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nysa

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO